

CUMHURİYET DÖNEMİNDE SPORUN KÜLTÜREL KİMLİK İNŞASINDAKİ ROLÜ: MUHİT DERGİSİ (1928-1933)



THE ROLE OF SPORTS IN CULTURAL IDENTITY CONSTRUCTION DURING THE REPUBLICAN PERIOD: MUHIT MAGAZINE (1928-1933)

Nursel UYANIKER*

ÖZ

Türk toplumunda Cumhuriyet'in ilanından sonra batılılaşma ve muasır medeniyetler seviyesine çıkma yolunda birtakım adımlar atılmıştır. Bu kapsamda Muhit Dergisi (Kasım 1928- Mayıs 1933) Türk milletinin yeni fikirlere, yaşam tarzına uyum sağlaması noktasında öncülük etmiş ve örnek Cumhuriyet insanını yetiştirmede; yazı dilinden yaşanan hayata kadar inkılapların uygulanmasında önemli işlevlere sahip bir dergi olmuştur. Çalışmanın kapsamı, Ahmet Cevat Emre tarafından beş yıl içinde ellibeş sayı çıkarılan Muhit Dergisi'ndeki spor içerikli yazılar ve görsellerdir. "Resimli Aylık Aile Mecmuası" alt başlığıyla çıkartılan dergi özellikle aile kavramına odaklanmış ve toplumun en küçük biriminden başlayarak ahlâkî değerleri olan, sağlıklı ve fikren de güçlü yurttaşlar yetiştirmeyi amaçlamıştır. Çalışmanın amacı Muhit Dergisi'nin, Cumhuriyet Döneminde pragmatik amaçlarla oluşturulmaya çalışılan kültürel kimliği, spor örneklemini üzerinden ele alarak açıklamaya çalışmaktır. Çalışmada Cumhuriyet'in ilk yıllarında yayınlanmış ve yeni kurulan Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nin önemli bir yayın organı olan Muhit Dergisi, içerik analizi metodu ile incelenmiş ve kültürel kimlik kavramı çerçevesinde değerlendirilmiştir. Böylelikle spora yüklenen kültürel anlamın da uluslaşma sürecindeki önemi ile devlet politikası olarak geliştirildiği belirtilmiştir. Sonuç olarak sporun fizyolojik yararlarının yanında kültürel işlevleri de vurgulanmış; Cumhuriyet Dönemi'nin ilk yıllarında kurucu yapının, toplumun ihtiyaçlarını göz önünde bulundurarak dergicilik faaliyetleri çerçevesinde millî kimlik inşasına ağırlık verdiği ve bu kapsamda yeni insan modelini deneyimlediği değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Halkbilimi, kültürel kimlik, Cumhuriyet Dönemi, spor, Muhit Dergisi.

ABSTRACT

After the proclamation of the Republic, some steps were taken in Turkish society towards westernization and reaching the level of modern civilizations. In this context, Muhit magazine (November 1928-May 1933) pioneered the Turkish nation in adapting to new ideas and lifestyles and raised exemplary Republican people; It has become a magazine that has important functions in the implementation of reforms, from written language to life. The scope of the study is sports-related articles and visuals in Muhit Magazine, which was published fifty-five issues in five years by Ahmet Cevat Emre. The magazine, which was published with the subtitle of "Illustrated Monthly Family Magazine", focused especially on the concept of family and aimed to raise healthy and intellectually strong citizens with moral values, starting from the smallest unit of society. The aim of the study is to try to explain the cultural identity of Muhit Magazine,

* Doç. Dr.-Marmara Üniversitesi İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü/İstanbul-nuyaniker@marmara.edu.tr (Orcid: 0000-0002-7204-7145)

which was tried to be created for pragmatic purposes during the Republic period, by considering sports examples. In the study, Muhit Magazine, which was published in the first years of the Republic and is an important publication of the newly established Republic of Turkey, was examined with the content analysis method and evaluated within the framework of the concept of cultural identity. Thus, it was stated that the cultural meaning attributed to sports was developed as a state policy with its importance in the nationalization process. As a result, in addition to the physiological benefits of sports, its cultural functions were also emphasized; It has been evaluated that in the early periods of the Republican Era, the founding structure focused on the construction of national identity within the framework of magazine publishing activities, taking into account the needs of the society and experienced the new human model in this context.

Keywords: Folklore, cultural identity, Republican Period, sports, Muhit Magazine.

Giriş

1789 Fransız İhtilâli'nin sonucunda ortaya çıkan milliyetçilik akımı dolayısıyla ulusal birlikteliğin yansıtıldığı oyun ve spor müsabakaları da uluslararası söylemlerin ve temsillerin bir parçası olarak işlev görmüştür. Spor aracılığıyla ortaya konan millî kimlik, bir milleti diğerlerinden ayıran bileşenleri ihtiva eder. Cumhuriyetin ilanıyla birlikte yeni kurulan Türk devletinde de spor, millî bilincin oluşturulmasında ve ulusal yapı sürecine bağlanmada önemli bir misyon üstlenmiştir. Geleneksel-muhafazakâr milliyetçilik söylemi çerçevesinde oluşturulan millî kimlik bilinci; belirli ortak anlam, simge, sembol, kodlar, motif, mit ve ritüel teşekkül etmesini sağlamıştır. Bu doğrultuda spor, ideolojik bir rol oynamıştır. Uluslararası spor müsabakalarında milletlere ait sportif başarılar, ulusal farkındalığı pekiştiren ve millî kimliği oluşturan önemli olaylardır. Sporcu millî erdemleri üzerinde toplayan bir kahraman modeli olarak topluma sunulmuştur. Bu bağlamda Kurtdereli Mehmet Pehlivan'ın: "Güreş sahnesine çıktığım zaman, arkamda Türk milletinin bulunduğunu ve millet şerefini düşünerek güreşirdim ve sanki bütün bir millet kuvvetinin arkamdan dayandığını hissedirdim" (Kahraman, 1989: C.I, 385) sözü, Mustafa Kemal Atatürk'ün de iltifatına mazhar olan, milliyetçiliğin somutlaştığı bir tanımlamadır. Cumhuriyet Dönemi'nde spor politikaları oluşturulmaya çalışılmış ve özellikle 1922-1938 yılları arasında ulusal anlamda sporun yaygınlaştırılması, kurumsallaşmaya gitmek, halka spor sevgisini aşılamak, spor bayramları ve konferanslar düzenlemek, uluslararası düzeyde temsil edilmek, spor şubesine jimnastik gibi batılı formları yerleştirmek (Öztürkmen, 2006: 83) ve tanınmak işlevlerini üstlenmiştir. Burada amaç sadece sporcu yetiştirmek değil; ahlâkı, fikirleri ve gücü vücutları kadar sağlıklı olan vatandaşlar yetiştirmektir. Sporun gençlerle sınırlı kalmaması gerektiği de bu dönemde devlet ideolojisi olarak ayrıca vurgulanır.

Folklor üzerine yapılmış araştırmalar, ulus-devlet anlayışının temellendirilmesinde etkili olmuş ve milletlerin geçmişlerini arayıp bulma, kökenlerini öğrenme isteğini uyandırmıştır. Cumhuriyet'in ilk yıllarından itibaren milli devletin kurulmasında folklor çalışmalarına hız verilmiştir.

Mustafa Kemal Atatürk, Osmanlı Devleti'nin çok uluslu yapısı dolayısıyla dünyadaki milliyetçilik hareketlerinden olumsuz anlamda etkilendiğini biliyor ve milletin kendini unutmamasının yok olmasındaki süreci başlatmadaki rolünü de anlıyordu. Atatürk, yeni kurulan Türkiye Cumhuriyeti Devleti'nde millî kimlik fikrini, kültürel hafızayı da kullanarak spor aracılığıyla teşekkül ettirmeye çalışmıştır. Atatürk bu amaçla sporla ilgili konuşmalarında millilik, kültür ve spor ilişkisinden sıklıkla bahsetmiştir: "Cihanda spor hayatı, spor âlemi çok mühimdir... Bu kadar mühim olan spor bizim için de mühimdir. Çünkü ırk meselesidir. Irkın ıslah ve küşayışı meselesidir. İstifâsı meselesidir ve hatta biraz da medeniyet meselesidir" (1997: C.II, 261).

Dursun Yıldırım, Türk folklor araştırmalarının gelişme devrelerini beş dönemde ele almış ve açıklamıştır:

1. Örtülü devre:1839-1908
2. Türkçü devre: 1908-1920
3. Sentezci devre: 1920-1938
4. Dergici devre: 1939-1966
5. Bilimci devre: 1966'dan günümüze kadarki zaman (Yıldırım, 1998: 65)

Yıldırım'ın tasnifinden hareketle çalışmada ele alınan Muhit dergisinin, kültürel kimliğin canlandırılmasında önemli bir rol oynadığı ve "sentezci devrede" spor üzerinden "kültürel dergicilik" örneği gösterdiği tespit edilmiştir.

1. Cumhuriyet Dönemi'nde Kültürel Kimlik İnşasında Spor

Osmanlı Devleti, I. Dünya Savaşı ile başlayan işgaller döneminde topraklarını müdafaa edecek manevi güce, inanca sahipti ancak fikren kendisine güvenmiyordu. Tarcan'ın spor hakkındaki düşünceleri, aynı zamanda XIX. yüzyılda Osmanlı Devleti'nin durumunu da özetler nitelikteydi. Tarcan, "İsveç'e bazularıyla gittim, kafamla geri döndüm" (Mutlu, 2020: 590) diyerek her işin bilinçli ve planlı bir şekilde yapılması gerektiğini anlatmak istemişti. Bu sebeple Cumhuriyet Dönemi sonrası sporun, devlet denetimi altında ve planlı bir şekilde yapılması gerekli görülmüştür.

Milletlerin millî karakterlerinde, geçmişten getirdiği tecrübelerin yanında coğrafya ve iklimin de şüphesiz ki çok büyük etkisi bulunmaktadır. Örneğin yağlı güreşte, özellikle oksijeni bol ormanlık bölgelerde yaşayanların çok başarılı oldukları ve bu bölgelerden daha fazla güreşçi yetiştiği bilinen bir gerçekliktir (Uyaniker, 2019: 98). Milletlerin kültürel hafızasının canlanmasında coğrafyanın yeri tartışılmaz derecede önemlidir. Bu nedenle vatan mefhumunun zihinlere yerleştirilmesinde ve yaşanan coğrafyanın müdafaaasında spor bir araçtır.

Milli Mücadelenin kazanılmasından sonra Cumhuriyet'in ilanı sürecinde çağdaş değerler üzerine modern ilkelerle donatılmış yeni bir

insan modeli yaratma hedefi de öne çıkarılmıştır. Cumhuriyet'in kurucusu Mustafa Kemal Atatürk, bu idealler çerçevesinde oluşturulacak örnek insanı yaratmada resim, müzik, spor gibi sanat ve kültüre dair bütün enstrümanları bir devlet politikası güderek bilinçli bir şekilde kullanmıştır.

Cumhuriyet Döneminde (29 Ekim 1923) sporla ilgili ilklerin tatbik edicisi, batılılaşma sürecini destekleyen ve Mustafa Kemal Atatürk'ün bizzat görevlendirdiği aydın kişiler ile çevreleriydi. Özellikle kadınlara ait sportif faaliyetler, çağdaş uygarlıklar seviyesine çıkabilmek adına devlet tarafından önyak olunan önemli gelişmeler arasındaydı.

Spor alanında yapılan bilimsel içerikli çalışmalar, dergicilik faaliyetleri çerçevesinde hem kamuoyu oluşturmak hem de halkın nabzını tutmak açısından önemli misyonlar üstlenmekteydi. Bu doğrultuda Muhit Dergisi, halkın okuyabileceği, Cumhuriyet değerlerinin aşılanaabileceği yayıncılık faaliyetlerindeki yazılarıyla sürece destek olmuş ve katkıda bulunmuştur.

2. Kültürel Kimlik İnşasında Öncü Bir Dergi: Muhit

Muhit Dergisi, Cumhuriyet Dönemi'nde kültürel dergicilik kapsamında 1 Kasım 1928 tarihinden itibaren Ahmet Cevat Emre tarafından çıkarılmaya başlanan bir dergidir. Aylık çıkarılan dergide ilk sayı tümüyle eski harflerle (Arap alfabesi), ikinci sayı hem eski hem de yeni harflerle (Latin alfabesiyle), üçüncü sayı-Ocak sayısı 1929 yılından itibaren tamamıyla yeni harflerle çıkarılmıştır. "Resimli Aylık Aile Mecmuası" alt ibaresiyle çıkan derginin yayınlanma gerekçesi, Cumhuriyeti'in ilanından sonra çağdaşlaşma yoluna giren Türk toplumunu yeni değerlere hazırlamak olarak belirtilmiştir ("Muhit Niçin İntişar Ediyor?", *Muhit*, Kasım 1928, S. 1, No. 1, s.1). Muhit Dergisi, basın-yayın hayatındaki önemli bir boşluğu doldurmak amacıyla da hareket etmiş ve halkın okuyabileceği, anlayabileceği farklı konulardaki yazılara yer vermiştir (Ertan, 1997: 23-24).

Muhit Dergisi'nde spor ile oyun ve eğlence içerikli yazılar bulunmaktadır. Spor başlığı altında beş yılda çıkan toplam kırk altı yazı vardır. Bu yazılardan on dokuz tanesi Selim Sırrı (Tarcan)'a aittir. Dergide Selim Sırrı'nın beden sağlığı, spor pedagojisi, spor türleriyle ilgili çeşitli yazıları bulunmaktadır.

Cumhuriyet Döneminde sporun önemi, toplumsal işlevleri, sporcunun özellikleri gibi konular ele alınmış; yeni neslin fikri gibi ahlakı ve bedeni de mükemmel olsun düşüncesiyle hareket edilmiştir. Bu doğrultuda yayın yapan Muhit Dergisi, spora hevesli gençler yaratmak ve sporla ilgili teknik yazılar yayınlayarak sporla ilgilenenlere rehberlik vazifesi görmek amacıyla birtakım yazılar yazdırtmıştır. Bu amaçlarla Selim Sırrı, oyun ve spor kavramlarını örneklemiştir, sporun doğasında yer alan rekabet duygusunun çalışma azmini arttırdığını belirtmiştir. Kendisine ait özellikleri olan spor, bir milletin gelişmişlik düzeyinde etkin bir rol oynar. Spor, beden sağlığı ile ilişkili olup bilinçli yapılmalıdır. Selim Sırrı, "Spor, iki yüzlü keskin bir silahtır. Kullanmasını bilmeyenlerin ellerini doğrar" demektedir. Futbol,

tenis, yüzme, boks, güleş, kürek çekme, binicilik, eskrim, atletizm gibi spor dalları, beden terbiyesi/egitimi alanının uzmanlık bölümleridir. Gençler on sekiz yaşlarına kadar oyun ve jimnastikle vücutlarını hazırlamalı, bundan sonra kendisine uygun bir spor dalında uzmanlaşmalıdır. Bu yazıda, sporda başarılı olmak için türlü bahanelerin arkasına saklanmadan, anlayarak ve bilerek çalışmak gerektiği ifade edilmiştir (“Spor Nedir? Sporcu Nasıl Yetişir?”, *Muhit*, Ekim-1929, S.1, No. 12, s. 902-903). Bu ifadelerden yeni kurulan Cumhuriyet Devleti’nin, uluslararası sahalarda tanınması yolunda sporu önemli bir vasıta olarak gördüğü anlaşılmalıdır.

Selim Sırrı’ya göre bedenle fikir, birbiriyle ilişkili ve birbirini tamamlayan uzuvlardır. Spordaki yanlış algılar sebebiyle yapılan idmanların da yanlışlığı üzerinde duran Selim Sırrı, yazıyı yazmaktaki amacının; yıllar süren eğitim ve tecrübelerini yeni nesille paylaşmak, kendilerinin düştüğü hatalara onların düşmemelerini temin etmek olduğunu belirtmiştir. Türk toplumunda spordaki yanlış anlaşılmalarda bulunan S. Sırrı’ya göre, bedenî hareketler konusunda yetenekli çocuklar en başından itibaren spora; zekâ ve çalışma konularında iyi olanlar ise masa başı işlerle uğraşmaları için öğretmenleri ve çevresi tarafından yönlendirilirler. Ona göre bu tek taraflı ve yanlış bir düşüncedir, çünkü fikrî gelişmeleri takip eden hareketsiz bireyler zamanla türlü hastalıklara yakalanırlarken; zorlu idmanlarla uğraşanlar da başta psikolojik açıdan olmak üzere yıpranmaktadırlar. Halbuki her ikisi de eşit derecede önemi hak etmektedir. Yalnız başına kas kuvvetinin hiçbir önemi olmadığı gibi kuvvet, eğer zekâ ile birleşirse makbul ve faydalı olur. Bu sebeple spor, sadece spor için değildir; spor, fikir ile beden gelişmesi için bir vasıta. Spor yaparak sağlıklı olmak ve uzun yaşamanın amacı, topluma yararlı işler yapabilmektir. Sırrı, yazısını şu özlü söz ile bitirmiştir: “Vücut bir mahfaza, zekâ onun içinde bir cevherdir” (“Nasıl Spor Yapıyorduk?”, *Muhit*, Nisan-1930, S.2, No. 18, s. 1377-1378).

Spor, medenî toplumlar için hayatın bir parçası olarak düşünülmektedir. İnsan spor yapmaya neden kendisini mecbur hissettiğini anlamak zorundadır. Spor, insan vücudunun kuvvet ve çevikliğini devam ettiren, irade kudretini arttıran bilinçli bir iştir. Kazanmak hırsı, rakibi yenmek düşüncesi sporda tek amaç değildir. Spor, beden terbiyesiyle ilgilidir, beden terbiyesi ise sağlığın konusudur. Sporun bir ilim olduğunu ve uzmanlık istediğini her fırsatta dile getiren Selim Sırrı, halkın spor konusunda bilinçli olmasını isteyen Cumhuriyet Dönemi aydınıdır (“İyi Bir Sporcu Musunuz?”, *Muhit*, Mart-1931, S.3, No. 29, s. 42-43).

Şeref Şefik’e ait, “Spor Ölüyor” başlıklı yazıda Avrupa’da sporun sadece bir gösteri olarak görülmesi eleştirilmiş ve sporcuların farklı disiplinlere yönelmesinin, sporun uygulanabilirliği açısından bir problem olduğu ifade edilmiştir. Şefik’e göre sporu sadece seyirci beğenisiyle ilişkilendirmek yanlıştır. Avrupa’da bu yönde gelişen düşüncüyü aynen almamalı; sporu millî birlik ve beraberliği tesis etmekte kullanmalıyız. Aksi halde sporu ebediyen gömeriz diye düşünmektedir. Burada anlatılmak

istenen düşünce; spor konusunda Avrupa'daki gelişmeleri takip etmeli ancak kendi yapımıza uygun bir spor fikriyatı geliştirmeliyiz, olmuştur (*Muhit*, Mart 1929, S. 1, No. 5, s. 380-381).

Muhit Dergisi'nde, fizyolojik pedagoji alanında önemli yazılar da yayınlanmıştır. Eğitim ve spor ilişkisinin işlendiği yazıda, özellikle çocuk eğitiminde bedeni esas tutan pedagojik bir terbiye sisteminin takip edilmesinin gerekliliği üzerinde durulmuştur. "Terbiye Meseleleri" açıklamasıyla yayınlanan ve Nevzat Mahmut tarafından yazılan yazı; 1905 yılında Paris'te Pierre Lafitte tarafından çıkarılan Fransızca ve resimli aylık dergi *Je Sais Tout*'taki bir yazıdan istifade edilerek yazılmıştır. Mevcut eğitim sisteminin yeniden inşa edilmesi gerektiğinin ve bu doğrultuda kökten bir inkılabı ihtiyaç duyulduğunun anlatıldığı yazıda, çocuğun fizyolojisine ve psikolojisine uygun bir eğitim sistemi önerilir. Yazar Nevzat Mahmut, spor ve eğitim ilişkisini şu şekilde izah etmiştir: "Çocuk için iyi gıda, bol hava ve kanın tam devranı fizyolojik bir zaruretler. Çocuğun bedenini ihmal ederek sadece kafasını bilgi deposu haline sokmağa çalışmak, mezara girecek bir adamı süslemeğe benzer" ("Terbiye Meseleleri: Bedeni Esas tutan Bir Pedagoji Terbiye Sistemi", *Muhit*, Temmuz-1929, S.1, No. 9, 664-665).

Selim Sırrı tarafından yazılan ve *Muhit*'te yayınlanan bir yazıda Avrupa'da spor hayatının gelişimi, şövalyelik ruhu üzerinden açıklanmaya çalışılmıştır. Burada sporun özellikle felsefe ve sosyoloji ilişkisi vurgulanmıştır. Yazıda; İngiltere, Fransa gibi Avrupa ülkelerinde hak ve adaletin savunucusu şövalyelik ruhunun yerini zamanla kişisel çıkarlar ve gösterişin aldığı ifade edilmiştir. Bu kapsamda şövalyeler, öncelikle eskrim ve mızrak kullanmaya yönelik sportif faaliyetlerde bulunmuşlardır. Şövalyelik ruhunda silah taşımak asalet ve mertlik göstergesi olarak algılandığından, Hıristiyan papazlar şövalyelerin taşıdığı silahları tek tek takdis etmişlerdir. Şövalyeler tarafından önceleri güçlü kalmak ve yeteneklerini kaybetmemek gibi amaçlarla yapılan spor hareketleri, sonraları turnuvalarda sadece hırs ve rekabet, gösteriş amacıyla yapılmaya başlandığında spor anlamını ve töresini yitirmiş, toplum açısından zararlı sonuçlar doğurmuştur. XV. yüzyılda bu konuda Avrupa'da imparatorlar tarafından düzenlemeler yapıp iyileştirmeler sağlanmıştır. XIX. yüzyılda spor, gözden düşmüş ancak daha sonra yeniden beden hareketlerinin özellikleri ve yapısı gözden geçirilmiştir. "Beden Terbiyesi Üstadı" olarak nitelendirilen Selim Sırrı, yazısının sonunda bir sonraki yazısında Avrupa'da XIX. yüzyıldan itibaren oluşmaya başlayan yeni spor hareketlerinin amacı ve içerikleri hakkında daha fazla bilgi vereceğini ifade etmiştir ("Kurunun Vustada Spor Hayatı", *Muhit*, Ocak-1930, S.2, No. 15, 1137-1138).

Selim Sırrı tarafından yazılan bu yazı dizisinin ilk içeriğini, Yunanistan'da Balkan oyunları oluşturmaktadır. Öncelikle Yunanistan'daki Olimpiyat oyunlarından kısaca bahseden Selim Sırrı, sporun uluslararası bir şekil aldığını belirtmiştir. Uluslararası Olimpiyat Komitesi, her sene düzenlediği sportif oyunlarının, gerçekleştirildiği coğrafyaya göre

adlandırılmasını uygun görmüştür. Bu karara göre, Afrika'da yapılacak müsabakalara Afrika Oyunları, Asya'dakilerine Asya Oyunları, Balkanlar'dakine Balkan Oyunları gibi isimler verilebilecektir. 1927 yılında Bulgaristan Spor Federasyonu, Balkan milletleri arasında atletizm müsabakaları tertip edince Yunanistan da 1928 yılının ocak ayında Türkiye, Romanya, Bulgaristan, Yugoslavya ve Arnavutluk spor federasyonlarına bir mektup göndererek aralarında müsabakalar tertipleme isteklerini belirtmiş, böylelikle daha mükemmel sporcular yetiştirebileceklerini vurgulamıştır ("Spor, Başka Memleketlerde Spor, Yunanistan'da Balkan Oyunları", *Muhit*, Haziran-1930, S.2, No. 20, 116-117). Devletlerin modern, tam donanımlı mükemmel insan tipi yetiştirme ideali, yaşanan çağın genel anlayışını da göstermektedir.

Yunanistan tarafından teklif edilen Balkan oyunları, 1929 yılının sonbaharında Bulgarlar, Romenler, Yugoslavlar ve Yunanlılar'ın katılımlarıyla "Bir Mukaddime" adı altında gerçekleştirilmiştir. Bu oyunlara Türkiye Cumhuriyeti Devleti, Yunanistan ile münasebetlerinin henüz düzelmemiş olması dolayısıyla katılmamıştır. 1930 yılında Balkan oyunlarına oniki atlet ve üç erkek tenisçiyle katılan Türkiye Cumhuriyeti Devleti, farklı dereceler almış ancak tenis gibi medeni spor dalı olarak görülen bir branşta birinci olmuştur. Türk Atletizm Federasyonu Başkanı Burhanettin Bey (Burhan Felek) tarafından kaleme alınan yazıda, Balkan oyunlarına katılma sebepleri de izah edilmiştir. Birinci sebep, Türkiye'nin Avrupalı bir devlet olarak Balkan devletlerinin olduğu oyunlara katılmamasının olumsuz bir tavır olarak yorumlanacağı düşüncesidir. İkinci sebep ise millî atletlerin uluslararası yarışlarda tecrübe kazanmalarını temin etmek, rakiplerini tanıyarak kendi durumlarını kıyaslayabilmektir ("Birinci Balkan Oyunları, Bu Oyunlara İştirakımız ve Alınan Neticeler", *Muhit*, Kasım-1930, S.3, No. 25, 8-9).

Osmanlı Devleti'nde beden eğitiminin okullarda ders olarak okutulması, Sultan Abdülaziz (1830-1876) döneminde jimnastik dersleriyle başlatılmıştır. Batılı tarzda eğitim veren Mekteb-i Sultani'de (Galatasaray Lisesi), 1869 yılında Fransa'dan getirilen hocalar Mösyö Curel ile Mösyö Moiroux sayesinde modern sporun temelleri atılmıştır (Güven, 1996: 71). Osmanlı topraklarında kurulan ilk beden eğitimi okulu, Selim Sırrı (Tarcan) tarafından İstanbul Mercan yokuşunda kurulan, "Terbiye-i Bedeniye Mektebi"dir (Güven, 1996: 72). Osmanlı Devleti'nin son dönemlerinde eğitimdeki modernleşme çabaları daha sonra kurulacak yeni devletle, Cumhuriyet Dönemi'nde hızlı bir şekilde tamamlanacaktır. Mustafa Kemal Atatürk tarafından kurulan Türkiye Cumhuriyeti Devleti döneminde, birtakım reform hareketlerine girişilmiş ve modernleşme politikaları çerçevesinde beden eğitimi ve spora yönelik çok yönlü ve teşkilatlandırıcı çalışmalar geliştirilmiştir. Bu bağlamda spor eğitmeni yetiştirmek amacıyla ilk kez 1932 yılında, Gazi Eğitim Enstitüsü Beden Eğitimi Bölümü açılmıştır. Selim Sırrı, sporun bir ilim dalı olarak görülmesi ve sporcu yetiştirilmesi

konusunda ilk fikirleri ortaya atan kişi olması bakımından önemlidir. O, Muhit dergisindeki yazısında, başta İngiltere, Almanya ve İsveç olmak üzere bu ülkelerde kurulan okulların eğitim süresi ile genel ders içerikleri hakkında bilgiler vermiştir. Yazısının sonunda bir kez daha ilim dalı olarak sporun öneminden ve öğretilmesinden bahsetmiş, sporcunun öğrenim görmüşü-görmemiş ve asker olanı vardır dedikten sonra genç sporcuların fikren-bedenen birbirini tamamlaması gerektiğini vurgulamıştır (“Spor, Başka Milletlerde Beden Terbiyesi”, *Muhit*, Temmuz-1930, S.2, No. 21, 188-189).

Muhit Dergisi’nde yabancı ülkelerdeki spor haberlerine de yer verilmiştir. Amerika’da hükümetin onayıyla açılan nişancılık kurs ve maçları, bir festival havasında yapılmış, kadın-çocuk-erkek pek çok insanı, Erle gölündeki Perry Kampı’nda buluşturmuştur. Tabancadan en yeni donanımlı silahlara kadar kullanılan her türlü makinalı tüfeklerle menzil atıcılığı yapılmıştır (“Amerika’da Millî Nişancılık Maçları”, *Muhit*, Ocak-1932, S.4, No. 39, 56).

Yabancı ülkelerdeki spor olayları hakkında bilgiler veren diğer bir yazı da uluslararası arenada buz hokeyi, kotra yarışları alanlarında tanınan sporcu Ella Millart’a aittir. Ahmet Kasdi tarafından tercüme edilen “Gençlik-Sporlar-Seyahatler” başlıklı yazıda, altı ay Rusya’da kalan sporcunun adeta bir seyyah gibi aldığı notlar kaydedilmiştir. Yazının en önemli tarafı spor ile turizmin önemine dikkat çekilen satırlardır. Burada Rusya’da spora verilen önem derecesi de aktarılmaktadır: “Spor, bedenî terbiye (fizik kültür) tesmiye edilen büyük içtimai organizasyonunun esasıdır. Memleket müessesatına, yeni hayat mücadelesine yardım eder. Aynı noktai nazarla idare edilen turizm de bu organizasyona tabidir” (*Muhit*, Temmuz-1932, S.4, No. 45, 33-37).

Spor ve beden terbiyesi açısından önemli sporcuların kısa hayat hikâyelerinin ele alındığı dergide, Budapeşte doğumlu Alfred Şafer’in futbola nasıl başladığı ve şöhret bulduğu anlatılmıştır. Avusturya takımının en önemli oyuncusu olduğu yazılı futbolcu, İngiltere, Almanya, İspanya gibi ülkelerin başarılı takımlarında oynamıştır. Yazı, sporla ilgilenen okuyucuların merakını çekmek amacıyla Çelebizade Sait Tevfik tarafından yazılmış popüler konulu bir spor yazısıdır (*Muhit*, Haziran-1929, S.1, No. 8, 626).

“Zayıflamak İstiyor Musunuz?” (*Muhit*, Şubat-1929, S.1, No. 4, 290-293) başlıklı yazısında Selim Sırrı, halk arasında zayıflamak uğruna başvuru olan türlü çarelerin yanlışlığından bahsetmiş, nasıl zayıflamak lazım geldiğini, doğru metodun ne olduğunu ifade etmiştir. Burada en faydalı olan ayakta ve oturarak yapılan hareketlere dair program örneği vermiştir. Halk arasında bilinen “Bir dirhem et, bin ayıbı örter” atasözünü de açıklamış; burada “bir dirhem etle” kastedilenin sporla sıkışmış beden olduğunu, toplumda ayıp karşılının yağ oranı olduğunu vurgulamıştır. Yazısının sonunda o, her şeyin aşırısının zararlı olduğunu belirtmiş, bir sonraki

yazısında da aşırı zayıfların sağlıklı bir şekilde nasıl kilo alacaklarına dair yine örnek bir program paylaşmıştır.

Selim Sırrı, “Zayıflar Nasıl Kuvvetlenir?” başlıklı yazısında da belli bir hastalığı olmayan ancak zayıf, güçsüz ve kansız olan insanların muhakkak jimnastik yapımları gerektiğini vurgular. On maddeden oluşan jimnastik programını üç ay düzenli bir şekilde uygulayan kişinin kuvvetinin ve sağlığının yerine geleceğini, aksi olması halinde de muhakkak ciddi bir hastalığının olup olmadığından şüphelenilmesi gerektiğini belirtir (“Zayıflar Nasıl Kuvvetlenir?”, *Muhit*, Mart-1929, S.1, No. 5, 358-360). Selim Sırrı'nın benzer başlıklı diğer bir yazısı da fazla yağlarını eritmeye çalışanların, halk arasındaki yanlış metotlara iltifat etmeyip bir doktora muayene olarak vücut kitle indekslerine göre bir rejim ve hareket tarzı belirlemelerini içerir (“Şişmanlar Nasıl idman Yapmalı?”, *Muhit*, Ağustos-1930, S.2, No. 22, 260-261).

Selim Sırrı, doğru, iyi ve güzel kavramları üzerinde de durmuş ve Fransız filozof D. Diderot'un bu husustaki düşüncelerine yer verdikten sonra; üç kavramın birbiriyle ilişkili olduğunu ifade etmiştir. Bu kavramlar kişiden kişiye değişen ve bu sebepten genel-geçer bir tanımlama yapmanın zor olduğu kelimelerdir. Ancak bu kelimelerle aynı anlama gelecek veyahut da zıttıyla ifade edilecek toplumsal kabuller, başka kelimeler vardır. Buna göre tanımlanmaya çalışılırsa Selim Sırrı: “Ne olursa olsun umumî fikirlerin az çok birbirine yaklaştığı bir sembol vardır ki o da tenasüpten, ahenkten, zarafetten doğan bir güzellik, fenalığı reddeden bir iyilik, yalanın zıddı olan bir doğruluktur” şeklinde açıklamıştır (“Doğru-İyi-Güzel”, *Muhit*, Kasım-1928, S.1, No. 1, 108-109).

İnsanın uzun ömürlü olması, her yaşın gerektirdiği şekilde yaşamasıyla mümkün olur. Bu konuyla ilgili Amerikalı Dr. William S. Sadler'in, insanın yaşına uygun beslenme ve hareket faaliyetleriyle ilgili yazısı dikkat çekmektedir. Dr. Sadler, insan ömrünü yedi döneme ayırır; çocukluk ve gençlik dönemlerinde kişiye eğer ailesinden sağlam bir bünye miras kaldıysa, çocukluğunda bol hava, iyi gıda aldıysa orta yaşlara ulaşır demektir. Dr. W. S. Sadler, yazısında özellikle 35 yaşından başlayarak 40-50, 50-65 yaş aralığındaki insanların beslenme, hareket ve check up taramaları yaptırmasını tavsiye etmektedir (“Siz Yaşta Bir Kimse Sıhhatını Nasıl Muhafaza Etmeli?”, *Muhit*, Eylül-1929, S.1, No. 11, 840-841). Dergide yer alan bu yazı, “Sağlam kafa, sağlam vücutta bulunur” atasözünü destekler niteliktedir. Benzer içerikte bir yazı Selim Sırrı tarafından yazılmıştır. Burada da insanın bedenî uzuvlarının olgunlaşmasının farklı yaşlarda gerçekleştiği anlatıldıktan sonra her yaşın gerektirdiği ölçüde spor hareketleri yapılmalıdır. İnsan yirmibeş yaşında yaptığı sporları kırkıncıdan sonra yapmamalıdır. Olgun yaşta olanlar golf, tenis, av, yürüyüş ve belirli ölçüde eskrim gibi spor dallarıyla uğraşabilir. İnsan, her yaşta belirli ölçülerde hareketli olmalı ve sağlığını gözetmelidir. Selim Sırrı bu düşüncesini şu satırlarla süslemiştir: “Spor eski şaraba benzer, fazla içilirse

baş döndürür. Ne kadar ve nasıl içileceğini bilmek lazımdır” (“Kırkından sonra Hangi Sporları Yapmalı?”, *Muhit*, Aralık-1930, S.3, No. 26, 38-39).

Dergide beden sağlığı, bakımı, güzelliğiyle ilgili yazılar bulunmaktadır ve insanın evrimi konusunda antropoloji ile ilişkili bilgiler de yer almaktadır. Bu bilgiler arasında bir sayıdaki, “Müteferrik” yani diğer konulardaki yazıların yer aldığı bölümde, Washington Milli Müzesi antropoloji şubesi müdürü Dr. Ales Hardlika'nın verdiği konferanstan bahsedilmektedir. Dr. Hardlika, gelecekte insanın şeklen evrim geçireceğini anlatmış, bedenlen uğradığı değişikliği aklı olarak da yaşayacağını iddia etmiştir. Örneğin gelecekteki insan türü çok yaşayacak ancak türlü hastalıklarla uğraşacaktır, zekâsı yüksek insanlar arasında doğumların sayısı düşecektir, insanın bedenlen gözleri gömülecek, burnu daralıp ileri doğru çıkacak, kolları kısalıp bacakları uzayacak ve uzun boylu olacaktır. Alını geniş ve zeki, güzellik açısından adeta Apollon heykeline benzeyen düzgün vücutlu insan tasavvuru, beden ve zeka arasında kurulan ilişki açısından önemlidir (“Arzın Müstakbel İnsanları”, *Muhit*, Ağustos-1929, S.1, No. 10, 758).

Selim Sırrı, bedenî açıdan güzellik tanımı üzerinde durmuş ve güzel bir nesil yetiştirmek için sporun bir ilim olarak görülmesi gerektiğini ifade etmiştir. Ona göre bedenlen düzgün olması için irsiyetin yanında itina ile spor hareketlerini çalışmak gerekmektedir. Böylece “Türk gibi güçlü” sözünün yanında “Türk gibi güzel” sözü de dünyada söylenebilir, güzel ve sağlıklı bir yeni nesil yetiştirilebilir (“Güzel ve Güzellik-Güzellik Nedir? Kime Güzel Denir?”, *Muhit*, Mart-1930, S.2, No. 17, 1302-1303).

Güzel bir vücuda sahip olmak için otururken, ayakta dururken, yürürken ve yatarken vücuda nasıl bir şekil vermek gerektiği üzerinde de kafa yorulmuştur. Bedriye Mustafa tarafından yazılan yazıda, sağlıklı ve güzel vücut yapısı için duruşların ve hareketlerin son derece önemli olduğu ve bunu sağlamak için neler yapılması gerektiği belirtilmiştir (“Güzel Bir Vücuda Nasıl Sahip Olabiliriz?”, *Muhit*, Nisan-1933, S.5, No. 54, 43).

Derginin “Çocuk Bakımı” başlıklı bölümünde, güzel ve sağlıklı bir nesil yetiştirmek için bebeklik çağından itibaren idman yaptırmaya başlamak gerektiği anlatılmaktadır. Anneleri tarafından gerçekleştirilen küçük bebeklerin idmanı, banyo öncesi minimum on dakika olacak şekilde, ılık bir odada yapılmalıdır. Çocuğa idman yaptırırken dikkatli olunmalı, hareketler 4 ile 6 defadan fazla tekrar edilmemelidir (“Çocuk Bakımı Küçük Bebeklerin İdmanı”, *Muhit*, Nisan-1930, S.2, No. 18, 1428-1429). Bu yazı ile sağlıklı ve doğru yetişmiş, iyi nesillerin çocukluk çağından başlayarak sporla eğitmenin lüzumu üzerinde durulmuştur.

Gençlerin spora ilgi göstermeleri ve spor yapmaları, Cumhuriyet Dönemi'nde önemli bir devlet politikasıdır. Gençler hangi sporları tercih etmeliler ve nasıl uygulamalıdır sorusu önemli konular arasında görülmüştür. Bu amaçla Müfide Muzaffer tarafından kaleme alınan yazıda, gençler için faydalı ve zararlı sporlar bulunduğu ifade edilmiş ve beden

hareketlerinin işlevleri açıklanmıştır. Beden hareketlerinde şahsi tecrübelerle dayanan hareketler, fasıllı sporlar ile eğlenceli sporların gençler için faydalı oldukları vurgulanmıştır. Spor dallarının hepsinin neticede insanın vücut yapısında birtakım değişikliklere sebep olduğu, kararında yapılan idmanın hiçbir zaman zararlı olmadığı belirtilmiştir. Müfide Muzaffer'e göre gençler için en yararlı spor dalları yüzme, voleybol, tenis, dans gibi sporlardır. Gençlere spor aktiviteleri önce sevdirmeli ve çocuğun yapısına göre bir program belirlenerek beden hareketleri öğretilmelidir ("Gençler İçin Hangi Sporları Tercih Etmeliyiz?", *Muhit*, Ocak-1932, S.4, No. 39, 58-59).

Spor, sadece bir eğlence ya da moda aracı değildir. Genç nesillerin, özellikle genç kadınların spor yapmalarının öneminden bahseden Selim Sırrı, öncelikle insanların sağlıklı olmaları için yaptıkları sporun aynı zamanda bir terbiye aracı olduğu görüşündedir. Dünyada sporcu kadınların sayısının artmasıyla özellikle medenileşme yolunda önemli görülen spor faaliyetleri, Türk kadını tarafından da uygulanmalıdır. Ancak Selim Sırrı, bu konuda sporla ilgilenen kadınlara birtakım uyarılarda bulunmakta ve her yaşın sporla ilgisi ile bu doğrultuda yapılan hareketlerin farklılıklarından bahsetmektedir. Ona göre spor, başkalarını değil kişinin kendisini memnun etmek için yapılır ve sporun amacı iyi anlaşılmalıdır: "Spor bir edebiyattır, jimnastik ise onun lisanıdır. Lisanı iyi bilmeyenlerin edebiyata heves etmelerinden fayda yerine zarar hâsıl olur" ("Sporcu Hanımlar", *Muhit*, Eylül-1930, S.2, No. 23, 358-359).

Muhit dergisindeki sporla ilgili ele alınan konular yalnızca beden idmanlarını içermez, vücudun tüm uzuvlarını kapsayan bütün bir hareket sistemini anlatır. Bu kapsamda yüz kaslarının da tıpkı vücut kasları gibi idmana ihtiyacı olduğu yazılmıştır. Londra'da bir güzellik kuruluşunu müdürü, tıp okumuş bir hanım, eskiden beri yüz güzelliğiyle ilgilendiğini, dinç vücutlu fakat yaşlı görünen yüzlerin sebebini araştırdığını anlatır. Neticede yüz güzelliğini temin etmek için yüz kaslarına her türlü hareketi yaptırarak çalıştırmak ve kanı yüze yaymak gerektiğini, yüz bakımını ihmal etmeyerek bunun yanı sıra yürümek, soğuk duş yapmak, meyva yemek ve uykusuz kalmamak gibi noktalara özen göstermeye dikkat çekmiştir ("Sihhat ve Güzellik Yüz Sporları", *Muhit*, Haziran-1931, S.3, No. 32, 70).

Spor branşlarının temelini oluşturan jimnastik, vücuda esneklik ve denge kazandıran bir beden hareketidir. Yurttaşlarının sağlıklı, düzgün bir bedene sahip olmasını ve iyi nesiller yetişmesini arzulayan Cumhuriyet aydını, bu uğurda yurtdışındaki gelişmeleri takip etmiş ve anayurtta tatbik etmeye çalışmıştır. Muhit Dergisi'nde sporla ilgili kayda değer yazıları yazan Selim Sırrı'nın, özellikle kadın sporcular yetiştirmede bizzat kendi kızları aracılığıyla da örnek model oluşturma gayeti içerisinde olduğu görülür. S. Sırrı, kızları Selma ve Azade hanımları Almanya'ya jimnastik eğitimi için göndermiştir. Muhit Dergisi bu kapsamda, yurda dönen Selim Sırrı'nın kızlarıyla bir mülakat gerçekleştirmiş ve jimnastik eğitimi hakkında

onlardan aldığı bilgilere yer vermiştir. Bu bilgiler arasında özellikle Avrupa’da, jimnastik hareketleriyle vücudu işlek ve canlı hale getirerek şekil vermekten bahsedilmiştir. Avrupa’da iki sene bedii anatomi, fizyoloji, resim, musiki, spor gibi dersleri alan kızlar, tüm bu derslerin ortak amacının hareketi terbiye ve kontrol altına almak olduğunu belirtmişlerdir. İnsan, vücudunu tanımalı ve tabiatından ayrılmayarak onu uygun şekilde şekillendirmelidir. Bu kapsamda en büyük ideal, kabiliyetli Türk kadınlarının güzel yani işlek ve ahenktar bir vücut yapısına sahip olmalarını temin etmek ve bu sayıyı çoğaltmaktır (“Avropada Ne Yaptınız?”, *Muhit*, Kasım-1929, S.2, No. 13, 982-983).

Sporun Avrupa’da bir sanat dalı kabul edilerek ilmin bir kolu olarak işlev görmesi, Türk aydınını da bu bakış açısına yöneltmiştir. Bu doğrultuda Selim Sırrı; sporun güç, yetenek ve denge karışımı olduğunu belirttikten sonra sporun tasnifi meselesi hakkında bir yazı yazmıştır. Uluslararası Olimpiyat Komitesi, XX. yüzyılın başlarında sporun teşkilatı konusunda bir kongre tertiplemiş ve dokuz ana başlık altında yaklaşık altmış spor dalını toplamıştır. Amaç, ilmî uzmanlık dalı olan sporun teorik, uygulama içeriklerini tespit, tanım, tasnif ve tahlilini yapmak, spor kütüphaneleri kurmak, sağlıklı nesiller yetiştirmek ve uluslararası yarışmalarda ülkeyi en iyi şekilde temsil etmek gibi idealleri gerçekleştirmektir. Avrupa, bu idealleri gerçekleştirmiştir (“Sporcu Nasıl Yetişir? III Sporda Teşkilat”, *Muhit*, Aralık-1929, S.2, No. 14, 1057-1058). Selim Sırrı, sporun önemine dikkat çeken ve ilmî bilgi olarak ele alınmasını anlatan, akademik iştihaklarla bir yazı kaleme almıştır. Burada halka spor sevgisini aşlamak, öğretmek amacı da bulunmaktadır.

Avrupa’da teşekkül eden modern spor dallarıyla ilgili bilgilerden önce, Türk yurdunda Orta Asya’dan itibaren var olan ve geleneksel sporlar adı altında toplanan ata sporlarından bahsetmek önemlidir. Selim Sırrı, Türklere spor seyrini ele aldığı yazısında ateşli silahlar icat edilmeden önce savaşların, göğüs göğüse mücadele ve askerlerin savaş taktiklerini uygulamada gösterdikleri maharetler üzerinden yapıldığını belirtmiştir. Söz konusu yazıda, Türklere okçuluk ve güreş sporlarının önemi ele alınmıştır. Türklere spor, savaşla ilgili bir konu olarak ciddiye alınmış ve devlet yöneticileri tarafından bir çeşit askeri talim olarak işlev görmüştür. Okçuluk bir savaş aletini kullanma talimi, güreş ise güç göstergesi ve teke tek dövüş açısından önemli görülmüştür. Güreşte uluslararası sahalarda ülkeyi temsil eden pehlivanlar, bir komutan edasıyla kahramanlaştırılmışlardır. Yurt dışında güreşen Koca Yusuf, Filiz Nurullah, Kara Osman, Kara Ahmet gibi pehlivanlar, adları unutulmamak üzere kaydedilmiş profesyonel sporculardır (“Sporcu Nasıl Yetişir? Eski Türklere İdman Oyunları ve Yeni Vücut İdmanları”, *Muhit*, Şubat-1930, S.2, No. 16, 1217).

Selim Sırrı’nın *Muhit* Dergisi’nde spor dalları arasında yer alan kayak konusunda da yazıları bulunmaktadır. Selim Sırrı (Tarcan) “Kış ve Spor” başlıklı yazısında asıl amacının; sporun yaz-kış yapılması gerektiğini, fikrî

olduğu kadar fiziken de güçlü gençler yetiştirmenin önemini, başka milletlerin sporcularıyla uluslararası arenada yarışabilecek gençlerin lüzumu ile özellikle doğudaki gençlerin dikkatini kış sporlarına çekmek olduğunu belirtmiştir. Bununla birlikte sporu öğreten öğreticiye de dikkat çekmiş ve işin ehlerinden öğrenmek gerektiğini ifade etmiştir. Yazının sonuna buz kızıağı/pateni (günümüzde buz pateni) resmi konularak örneklendirilmiştir (*Muhit*, Ocak-1929, S.1, No. 3, 182-184). “Kış Sporları” başlığı altındaki yazıda ise, kayak spor aletleri arasında yer alan Luge, Skeleton, Topoggan, Bobsleigh tanıtılmıştır. Ona göre kayak sporunda başarılı olabilmek için vücudun çok çevik, sağlam ve dayanıklı olması gerekmektedir. Yaz sporları gibi kış sporları da bir milletin hayatında, sağlığında etkili vasıtalar arasındadır (“Kış Olimpiyatları”, *Muhit*, Şubat-1931, S.3, No. 28, 30-32).

Muhit Dergisi’nde spor dalları arasında özellikle, her yönden donanımlı insan modeli oluşturmak açısından önemli görülen izcilik ile ilgili yazılar bulunmaktadır. Derginin ilk bölümünün altında arka arkaya üç yazı neşredilmiştir (“Gençliğe Dair”, *Muhit*, Nisan-1929, S. 1, No. 6). Bu kapsamda yayınlanan, “Kızlarımızın İzcilik İstidadı” başlıklı yazıda, Kız Amelî Hayat Mektebi müdürü Muzaffer Bey ile jimnastik hocası Muhsin Bey, okulun izcilik faaliyetleri hakkında bir röportaj vermiştir. Kız Amelî Hayat Mektebi izcileri, ilk Türk kız izciler olmak bakımından önemlidir ve bu yazıda kız izcilerin hangi faaliyetlerde buldukları yer alır. Okulun amacı, kızları becerikli olmaya alıştırmak ve hayata hazırlamaktır. Okulda kız izcilere hastabakıcılık, yemek pişirmek, âcizlere yardım etmek, yürüyüşlere çıkmak gibi faaliyetler öğretilmektedir (*Muhit*, Nisan-1929, S. 1, No. 6, 404-405). Yazıda özellikle kız öğrencilerin sosyal hayat becerilerini kazanma noktasındaki çabaları, örnek Cumhuriyet kadın modeli olarak görülüp takdir edilmiştir.

“Türkiye’de İzcilik Faaliyeti” başlıklı yazı, İzci Ahmet tarafından yazılmış izcilik tarihinin özetlendiği bir yazıdır. Türkiye’de ilk defa 28 Şubat 1913 tarihinde Galatasaray Lisesi’nde kurulan izcilik oymağını, Darüşşafaka ve İstanbul Liseleri takip etmiştir. Ahmet ve Abdurrahman Robenson Beyler, izcilik teşkilatının kurulmasında önemli rol oynamışlardır. I. Dünya Savaşı sırasında izcilik faaliyetleri sekteye uğramış, savaş sonrasında yeniden canlandırılmak istenmiştir. Bu doğrultuda yine Galatasaray Lisesi’nde iki İngiliz hoca tarafından çalıştırılan Galatasaray Oymağı önemli rol oynamıştır. Selim Sırrı ve M. Sami Beyler tarafından “Türk İzciler Birliği” kurulmuştur. Tüm dünyada, medenî ülkelerde önemli görülen izcilik, ne yazık ki Türkiye’de uzun soluklu olamamıştır. Bu konuya dikkat çeken yazıda, Türk gençleri tarafından izciliğin öneminin anlaşılması ve gerekenin yapılması hususunda uyarılarda bulunmaktadır (*Muhit*, Nisan-1929, S. 1, No. 6, 406-407).

Derginin aynı sayısında yer alan izcilik dalıyla ilgili üçüncü yazı, Selim Sırrı’ya aittir. Burada da izciliğin tanımı yapıldıktan sonra eğitimi hakkında

özet bilgiler yer alır. Selim Sırrı'ya göre izci; kendisine ve başkalarına yardımcı olmayı başarabilen, yetenekli, bilgi sahibi, disiplinli, insanları seven, karakter sahibi bir kişidir ("İzcilik", *Muhit*, Nisan-1929, S. 1, No. 6, 456-458). İzci; doğaya dair bilimsel bilgiyi kullanmakla birlikte uygulamalı olarak da gösterebilir: Pusulalı yahut pusulasız yön tayin edebilir, kroki çizebilir ve bir topoğrafya haritasını zihninde anlamlandırarak hayatta kalmayı başarabilir. İlgili yazıda önemli bir spor dalı olarak altı çizilen izciliğe dair Avustralya, İngiliz, Danimarka, İsveç, Leh, Alman kız ve erkek izcilerin rengarenk kıyafetleriyle temsili resimleri bulunmaktadır.

Muhit Dergisi'nde, izciliğin anlatıldığı yazıları tamamlayacak şekilde kamp yapmanın önemini vurgulayan birtakım yazılar yayınlanmıştır. Yazan kişinin İlhami olarak belirtildiği yazıda, şehir hayatının beden ve ruh sağlığı açısından bazı zararlarının olduğu söylenmiş ve bunu telafi etmek için kamp yapmak gerektiği anlatılmıştır. Kamp yapmanın amacı sadece açık havada bulunmak, eğlenmek değil; toplumda birlik ve beraberlik ruhunu da güçlendirmektir. Yazıda; uygun kamp yeri nasıl tespit edilir, yabancı ülkelerde kamp hayatının önemi nedir, Türkiye'de-İstanbul'da kamp yerleri nerelerde bulunur gibi sorular hakkında özet bilgiler yer almaktadır. Yazının sonunda Galatasaray Lisesi'ne ait kamp görüntüleriyle "Kamp Ateşi" başlıklı bir de şiir bulunmaktadır ("Kamp Hayatı", *Muhit*, Haziran-1929, S. 1, No. 8, 579-581).

Dergide yüzme sporu ile ilgili yaşanan kaza olayları hakkındaki genel bilgilerden sonra, yüzme dersleri ve suni teneffüs gibi ilk yardım konularıyla ilgili bilgiler de verilmiştir. Yüzme ile ilgili halk arasında yapılan yanlışlıklar, halkı bilinçlendirmek amacıyla anlatılmıştır ("Denizde Gösteriş Olur mu?", *Muhit*, Ağustos-1929, S.1, No. 10, 780-782).

Muhit Dergisi'nde sportif faaliyetler çerçevesinde spor dallarından bahsedilmekle birlikte; sporun eğlence ve boş vakit geçirme aracı olarak kullanılabileceği de gösterilmiştir. Geleneksel Türk Sporları başlığı altında yer alan avcılık kapsamında, dergide balık avı ile ilgili eğlenceli yazılar da yer almaktadır. İlgili yazıda balık avının farklı şekillerde (ok, mızrak, kapan, kuşlar aracılığıyla) nasıl yapıldığı hakkında kısaca bilgi verilmiş ve Filipin Adaları, Amerika, Almanya, Hindistan ülkelerinde balık avına dair resimli ve kısa bilgili içerik hazırlanmıştır ("Balık Avı kaç Türlü Olur?", *Muhit*, Temmuz-1930, S.2, No. 21, 210-211). Dergide satranç ile ilgili yazıların yer alışı, sporun fikrî yönünü destekleyen amaçlara sahip bulunduğunu göstermiştir. Satranç nasıl oynanır, kuralları nelerdir gibi soruların cevapları da açıklanmıştır ("Asrî Satranç Muallimi", *Muhit*, Ocak-1932, S.4, No. 39, 60-61).

Muhit Dergisi'nde futbol ile ilgili yazılar da yer almaktadır. İstanbul futbol spor kulüplerinden Fenerbahçe, Galatasaray, Beşiktaş, İstanbul Spor ve Beykoz Spor hakkında Mehmet Sami Bey ile Halim Şefik'in yazıları bulunmaktadır. Futbol, "tepük" adı altında Orta Asya'da Türkler arasında çok önceden beri biliniyor olmasına rağmen; Türkiye Cumhuriyeti Devleti

topraklarında Batılı anlamda futbol kurallarını ilk uygulayanlar Amerikalılar ile İngilizler olmuştur. Kadıköy-Moda'da yaşayan Ermeni ve Rum öğrenciler kendi aralarında kurdukları takımlarda maçlar tertip etmişlerdir. Yazıda ilk Türk futbolcusunun Fener Kulübünden Bahriye öğrencisi Fuat Bey, Fener kulübünün ilk kurucusunun da Enver Bey olduğu kaydedilmiştir. Fenerbahçe isminin ilk olarak nasıl ve kim tarafından verildiği net olarak bilinmemekle birlikte takımın adının, oyunların oynandığı Fenerbahçe çayırından aldığı rivayet edilmiştir. Renkleri başlangıçta sarı-beyaz olan Fenerbahçe, futbol kulübü olarak kurulmasına rağmen denizcilik, atletizm, tenis, jimnastik gibi spor dallarına da önem vermiştir. Spor kulüplerinin pek çoğunda olduğu gibi Fenerbahçe de I. Dünya Savaşı sırasında üyeleri arasından şehitler vermiştir ("Spor Klüplerimizin Tarihçesi I Fenerbahçe", *Muhit*, Haziran-1932, S.4, No. 44, 51-53).

M. Sami Bey, Galatasaray spor kulübü ile ilgili yazısında ise tüm gücünü okulundan alan ve Sultan Abdülaziz (1861-1876) devri ortalarında, 1868 tarihinde Mekteb-i Sultanî adı altında kurulan lisenin Türk spor tarihi açısından önemine dikkat çekmiştir. Galatasaray, Sultan II. Abdülhamit (1876-1909) devrinin 1905 yılında kurulan ilk Türk futbol kulübüdür. Kurucuları, takımın renkleri hakkında bilgilerin yer aldığı yazıda; Kadıköy Moda'da kurulan Ermeni ve Rum Levantenlere ait Moda Kulübü'ne karşı millî hassasiyetlerle kurulan ilk Türk takımının Galatasaray olduğu belirtilmiştir. Galatasaray, İstanbul'a ziyarete gelen ilk yabancı takım olan Macarlara iade-i ziyarette bulunmuş ve maç yapmak üzere yurt dışına çıkan ilk Türk takımı olmuştur. Bu sebeple Türk takımlarını Avrupa'da temsil etmek ve yurt dışına tanıtmak Galatasaray'ın kuruluş felsefesi haline gelmiştir. Galatasaray kulübünün futbol yanında atletizm, jimnastik, patenli hokey, izcilik ve güreş gibi spor dallarına da önem verdikleri belirtilmiştir ("Galatasaray Kulübünün Tarihçesi", *Muhit*, Temmuz-1932, S.4, No. 45, 62-64).

İstanbul'un üç büyük futbol takımlarından Beşiktaş hakkında da yazı kaleme alan M. Sami Bey, Beşiktaş kulübünün varlığını Harbiye mektebiyle ilişkilendirir. Kulübü kuranların pek çoğu subaylardır. Muallim süvari kaymakamı Mazhar Bey Efendi ile Beşiktaş kulübü başkanı Binbaşı Fuat Bey kulübün kurucularıdır. Galatasaray spor kulübü, Türkiye'de spor oyunlarını ilk oluşturan kulüp iken; Beşiktaş da atletik kulübünü ilk kuran kulüp olma şerefine erişmişlerdir. Beşiktaş öncelikle jimnastik ve güreş dalında başarılı olmuş, futbol oyununu daha sonra uygulamıştır. M. Sami'ye göre Beşiktaş kulübü, 1902 yılında Edirne'de kurulmuş atletik jimnastik spor alanındaki ilk kurucu takımdır. Bununla birlikte güreş, boks, gülle kaldırma gibi sporlar profesyonel anlamda ilk defa Beşiktaş kulübünde yapılmıştır ("Beşiktaş Kulübünün Tarihçesi", *Muhit*, Ağustos-1932, S.4, No. 46, 46-48).

Türkiye'de spor kulüpleri hakkındaki yazılardan birisi de M. Sami Bey'in, "İstanbul Spor Kulübü"ni konu edindiği yazısıdır. Yazar, Cumhuriyet rejiminin gençliğin ruhunda kaynaştırdığı yüksek heyecan sebebiyle 1926

yılında kurulan İstanbul Spor Kulübü'nden bahsetmiştir. Galatasaray Lisesi gibi okul temelli kurulan İstanbul Lisesi'nden yetişen gençler böylelikle bir spor yurdu tesis etmişlerdir. İstanbul Spor Kulübü, futbolun yanında atletizm, voleybol, basketbol gibi spor dallarına da önem vermiş ve başarılar kaydetmiştir ("Spor Klüplerimizin Tarihçesi İstanbul Spor Kulübü", *Muhit*, Eylül-1933, S.4, No. 47, 41-43).

Spor kulüplerinin tarihçesi içerikli yazı serisinin sonuncusu Beykoz Kulübü ile ilgilidir. Halim Şefik tarafından yazılan yazıda, Beykoz Şark İdman Cemiyet'inin kuruluşu Kelle İbrahim lakaplı sporcunun anılarıyla anlatılmış, Beykoz Spor Kulübü'nün kuruluşu ve başarıları aktarılmıştır ("Spor Klüplerimizin Tarihçesi Beykoz Kulübü", *Muhit*, Aralık-1933, S.5, No. 50, 28-30).

Spor sahalarının olmayışı, millî ideallerle yetiştirilmek istenen iyi, doğru ve güzel sporcuların oluşturulabilmesi adına bir eksiklikti. Bu sebepten olsa gerek XX. yüzyılda spor sahaları sadece idman yapılan yerler değil; okullara denk olarak görülmüşlerdir. Bu politika gereği olarak *Muhit Dergisi*'nde spor mekânları ile ilgili düşünceler ele alınmıştır. Bu kapsamda özellikle "stadium" kelimesi üzerinde duran ve kısa bir tarihini veren Selim Sırrı, Latince bir kelime olduğunu, Yunanistan'da bir ibadet mekânı olarak kutsal sayıldığını ifade etmiştir. Avrupa'da büyük şehirlerin bir stadı olduğunu belirten Sırrı, Türkiye'de de büyük şehirlerde stadların yapılacağını söyledikten sonra, eski Yunan'da stadlarda yapılan sportif gösterilerin mahiyeti hakkında bilgiler vermiştir. Stadlar, Yunanistan'da mertlik meydanı olarak görülmüş, Hıristiyanlıktan önce kişinin vücuduna bakması, onu güzel ve güçlü göstermesi bir tür ibadet şekli olarak düşünülmüştür. Eski Yunanistan'da bir atletizm dini olduğunu, vücut idmanını sevenin aynı zamanda Tanrı'yı da sevdiğine inanıldığını anlatmıştır. Stadlarda olimpiyat gösterilerinin yapıldığı ilk dönemlerde Yunanlılar, bir araya gelerek bayram havası içinde birbirleriyle anlaşır ve fikirle beden faaliyetlerini genel bir imtihandan geçirme fırsatı bulurlarmış. Zamanla olimpiyatlar, temeldeki yapılış amacını ve ruhunu yitirmeye başlamış, burada kazanç temin etmek isteyenler bu amaçları neticesinde spora hile karıştırmışlardır. Selim Sırrı, böylelikle atletizm dininin kendi sadık müritlerini kaybederek yozlaştırıldığını kaydetmiştir ("Stadium", *Muhit*, Haziran-1931, S.3, No. 32, 26-28). Stadyum ve olimpiyatlar konusunda yazı yazmaya ileriki sayılarda da devam eden Selim Sırrı, Yunanistan'da dinî bir bayram havasında kutlanan olimpiyatların, önceleri dostane bir şekilde cereyan ettiğini, galip gelenin herkes tarafından alkışlandığını ve kazananın da defne dalından yapılmış bir taç ile ödüllendirildiğini hatırlattıktan sonra, konuyu ele alış amacının 1896 yılında Atina'da düzenlenen ilk olimpiyattan bahsetmek olduğunu belirtmiştir. Bu yazıda, Dünya Spor Atletizm Birliği Başkanı Baron de Coubertin'in tüm dünyada düzenlenen sportif faaliyetler sayesinde sporun uluslararası barışı, kardeşlik duygusunu pekiştirdiği fikrini yayma çabaları; bununla birlikte

olimpiyat ruhunun yerini kazanma hırsının aldığı ve sporun amacını yitirdiği anlatılmak istenmiştir (“Yeni Stadyumlar ve Olimpiyatlar”, *Muhit*, Ekim-1931, S.3, No. 36, 30-31).

Burhan Felek tarafından, “Türk Atletizm Federasyonu Reisi Bürhanettin Bey” adıyla yazılan yazı; İstanbul’da yapılması düşünülen İstanbul Stadi’nin hangi mevkide, nasıl ve hangi parayla inşa edileceği konularını içerir. İstanbul Stadi’nin sahip olması gereken özellikleri on bir madde ile açıklayan Burhanettin bey, stadın yer olarak Pangaltı’daki Ermeni mezarlığında yapılabileceğini belirtmiştir. Türk Atletizm Federasyonu Başkanı’na göre inşa masrafları devlet tarafından karşılanmamalıdır. Çünkü devlet kuruluşlarında, örneğin belediyelerde bürokratik işler çok fazla olduğundan stadın yapımı gecikebilir. Bu sebeple şirketler gibi ticari kuruluşlar, yeni yapılacak stadın maliyetini karşılayarak pek çabuk bir şekilde hayata geçirebilirler (“İstanbul Stadi”, *Muhit*, Eylül-1930, S.2, No. 23, 340-341).

Muhit Dergisi’nde devamlılığı olan bir başlık da kadın ve erkek spor kıyafetleridir. Spor dallarına göre farklı kumaş türlerinin tercih edildiği, rengarenk modelleri içeren kıyafetler, dergide resimli örnekleriyle yayınlanmıştır. Spor, Cumhuriyet Dönemi’nde halk arasında yaygınlaştırılmaya çalışılan düzenli, yerine ve zamanına göre giyinen, Batıya yüzü dönük, çağdaş bir insan modelini oluşturmada örneklik teşkil etmektedir. Dergide, tenis ve diğer sporlar için kadınlarda kolsuz, pileli, beyaz elbise modellerinin tercih edildiğini; erkekler için ise modanın değişmemekle birlikte daha çok beyaz pantolon, renkli çizgili gömlek, oyundan sonra giymek için hafif fakat sıcak tutan pamuklu bir ceket tercih edildiği belirtilmektedir (“Tenis İçin”, *Muhit*, Temmuz-1929, S.1, No. 9, 712). “Deniz İçin” başlıklı bölümde ise denizde yüzmek isteyen kadınlar için kıyafetin süslü olmasının pek bir önemi olmamakla birlikte; deniz kıyısında yürümek için elbise arzularından vazgeçemedikleri yazılıdır. Erkekler için denizde moda değişmemiştir, onlar mavi pantolon, çizgili üstlük giymeyi tercih ederler. Bornozlar da deniz kıyafetinin rengine uygun olarak tasarlanmıştır (*Muhit*, Temmuz-1929, S.1, No. 9, 713).

Değerlendirme ve Sonuç

Türkler, ordu-millet olarak ifade edilen düşüncenin devamlılığı bağlamında barış zamanında sağlıklı olmak, özellikle gençlerin bedenlerine çeki-düzen vermek; savaş zamanlarında da paramiliter amaçlar doğrultusunda bireylerin bedensel farklılıklarını ortadan kaldırarak devletin devamlılığına yarar sağlamak gibi düşüncelerle özellikle Cumhuriyet Dönemi’nde devlet politikasını oluşturmuşlardır. Bu dönemde spor, toplumsal terbiye aracı olarak görülmüş; spor yapmak yegâne amaç değil örnek insan modeli oluşturmak adına bir araç işlevi üstlenmiştir. Bedenen güçlü, fikren ya da psikolojik olarak güçlü, ahlâken güçlü insan modeli, genç Cumhuriyetin örnek yurttaşlar yetiştirme idealine ait bir tasavvurdur.

Millî kimliğin oluşturulmasında Osmanlı Devleti'nin son dönemlerinde yasaklanan geleneksel ata sporlarının yeniden canlandırılması, sömürgecilerin getirdikleri oyunların muhalif bir tarzda yeniden anlamlandırılması gibi amaçlar yapılandırmanın bir parçasıdır. Cumhuriyet Dönemi'nde spor özelinde oluşturulan millî kimlik bilinci, Mustafa Kemal Atatürk'ün temellendirdiği "Milliyetçilik" ilkesinin devamıdır. Atatürk milliyetçiliği, millî bilinci oluşturmada sporu bir araç olarak görmüş ve savaşlardan çıkmış bir milletin sağlıklı yaşamasını teşvik edecek, moralini arttıracak, onlara kültürel kodları hatırlatacak; yurtdışında da devletin tanınmasını ve kabul görmesini sağlayacak politikalar geliştirmiştir.

1 Kasım 1928 yılından itibaren Ahmet Cevat Emre tarafından çıkarılmaya başlanan Muhit Dergisi, modernleşme düşüncesindeki Türkiye'nin aile, sağlık, çocuk bakımı, sanat ile bilimsel haber ve bilgiler, oyun ve eğlence, sporda kadının eğitimi vb. gibi çeşitli konularda gelişimine katkı sağlamayı amaçlamış, aynı zamanda da Cumhuriyet'in spor örneklemini üzerinden kültürel kimlik oluşturmada öncülük yapmış önemli bir yayın organıdır. Dergideki yazılar, alfabe olarak Arap alfabesinden Latin alfabesine geçiş (3 Kasım 1928) dönemini göstermesi bakımından da örneklendirilebilir. Latin alfabesinin kullanıldığı ilk yıllarda dergi başlıklarında ve yazı içeriklerinde bu sebeple imlâ hataları görülmektedir.

Muhit Dergisi'ndeki spor konulu yazılardan yola çıkarak bu yazıların yazılış amaçlarını, tespit edilen birkaç başlık altında toplamak mümkündür:

- Sporun önemi
- Başka memleketlerde spor ve beden terbiyesi
- Beden sağlığı ve bakımı
- Spor dalları
- Spor mekânları
- Spor kıyafetleri

Bu başlıklar çerçevesinde dergide sporla ilgili yazıları yer alan Cumhuriyet aydınlarının, M. Kemal Atatürk önderliğinde sporda Avrupa standartlarındaki gelişmeleri dikkate alarak hareket ettikleri, sporu hem sağlıklı Cumhuriyet insanı yetiştirmek hem de fikrî açıdan teşkilatlandırmak bakımlarından hassas davrandıkları anlaşılmaktadır. Aydınların bilimsel bilgi açısından spor ile anatomi, antropoloji, felsefe, sosyoloji gibi dallar arasında da bağlantı kurarak disiplinlerarası karşılaştırmalar ve çalışmalar yaptıkları görülmektedir. Devlet politikasının bir gereği olarak Muhit Dergisi'nde yayınlanan spor, oyun ve eğlence içerikli yazılar, aşağıda tablolaştırılmıştır.

Yazının Başlığı	Muharriri/Yazarı
Doğru-İyi-Güzel	Selim Sırrı (Tarcan)
Kış ve Spor	Selim Sırrı (Tarcan)

Zayıflamak İstiyor Musunuz?	Selim Sırrı (Tarcan)
Zayıflar Nasıl Kuvvetlenir?	Selim Sırrı (Tarcan)
Spor Ölüyor	Eşref Şefik
Kızlarımızın İzcilik İstidadı	Muharriri/Yazanı yok
Türkiye’de İzcilik Faaliyeti	İzci Ahmet
İzcilik	Selim Sırrı (Tarcan)
Kamp Hayatı	İlhami
“Avusturya takımının en kıymetli oyuncusu Şafer	Çelebizade Sait Tevfik
Bedeni Esas Tutan Bir Pedagoji Terbiye Sistemi	Nevzat Mahmut
Kıyafetler: Tenis İçin-Deniz İçin	Muharriri/Yazanı yok
Arzın Müstakbel İnsanları	Muharriri/Yazanı yok
Denizde Gösteriş Olur mu?	Muharriri/Yazanı yok
Siz Yaşta Bir Kimse Sıhhatını Nasıl Muhafaza Etmeli?	Dr. W. S. Sadler
Spor Nedir? Sporcu Nasıl Yetiştir?	Selim Sırrı (Tarcan)
Avropada Ne Yaptınız?	Muharriri/Yazanı yok
Sporcu Nasıl Yetiştir? III	Selim Sırrı (Tarcan)
Spor Hayatı	Selim Sırrı (Tarcan)
Sporcu Nasıl Yetiştir?	Selim Sırrı (Tarcan)
Güzel ve Güzellik	Selim Sırrı (Tarcan)
Nasıl Spor Yapıyorduk?	Selim Sırrı (Tarcan)
Küçük Bebeklerin İdmanı	Muharriri/Yazanı yok
Başka Memleketlerde Spor Yunanistan Balkan Oyunları	Selim Sırrı (Tarcan)
Başka Milletlerde Beden Terbiyesi	Selim Sırrı (Tarcan)
Balık Avı Kaç Türü Olur?	Muharriri/Yazanı yok
Şişmanlar Nasıl İdman Yapmalı?	Selim Sırrı (Tarcan)
İstanbul Stadı	T.A.F. Reisi Burhanettin Bey
Sporcu Hanımlar	Selim Sırrı (Tarcan)
Birinci Balkan Oyunları Bu Oyunlara İştirakımız ve Alınan Neticeler	T.A.F. Reisi Burhanettin Bey
Kırkıandan Sonra Hangi Sporları Yapmalı?	Selim Sırrı (Tarcan)
Bir Skeleton	Muharriri/Yazanı yok
İyi Bir Sporcu Musunuz?	Selim Sırrı (Tarcan)
Stadium	Selim Sırrı (Tarcan)
Sıhhat ve Güzellik Yüz Sporları	Muharriri/Yazanı yok
Yeni Stadyumlar ve Olimpiyatlar	Selim Sırrı (Tarcan)
Amerika’da Millî Nişancılık	Muharriri/Yazanı yok

Maçları	
Gençler İçin Hangi Sporları Tercih Etmeliyiz?	Muharriri/Yazanı yok
Kış Manzaranı ve Kış Sporları	Muharriri/Yazanı yok
Spor Klüplerimizin Tarihçesi - Fenerbahçe	Muharriri/Yazanı yok
Gençlik- Sporlar- Seyahatler	Ella Maillart (Trc. Ahmet Kasdı)
Galatasaray Klübünün Tarihçesi	M. Sami
Beşiktaş Klübünün Tarihçesi	M. Sami
İstanbul Spor Klübü	M. Sami
Beykoz Klübü	Halim Şefik
Güzel Bir Vücuda Nasıl Sahip Olabiliriz?	Bedriye Mustafa

Tablo 1: Muhit Dergisi'nde spor içerikli yazılar

Yazının Başlığı	Muharriri/Yazarı
Kış Oyunları	Muharriri/Yazanı yok
İki Oyun	Muharriri/Yazanı yok
Çocuklarınıza Kendiniz Güzel Oyuncaklar Yapabilirsiniz	Muharriri/Yazanı yok
Çocuk Oyunları	Muharriri/Yazanı yok
Hokkabaz	Muharriri/Yazanı yok
Orta Oyunu ne idi?	Osman Cemal
Kış Oyunları	Muharriri/Yazanı yok
Eski Karagöz	Osman Cemal
Çocuk Bakımı Oyun, Oyun Odaları, Oyuncak	Şefika Müşfik
Halk Raksları ve Zeybek Oyunu	Selim Sırrı (Tarcan)
Deve Güleşı	Celalettin Ekrem
Fakirin Oyuncığı	Charles Baudelaire'den Yaşar Nabi
Otomatik Dans ve İdman Makinası	Muharriri/Yazanı yok
Asrı Çocuk Oyuncakları	Muharriri/Yazanı yok
Folklor Nedir?	Yusuf Akçura
Tiyatro: Güllü Agop Kimdir ve Ne Yapmıştır?	Refik Ahmet

Tablo 2: Muhit Dergisi'nde oyun ve eğlence içerikli yazılar

Muhit Dergisi'ndeki spor yazılarından yola çıkarak Cumhuriyet'in ilk dönemlerinde millî sembol olarak güreş, atıcılık, binicilik, kılıç-kalkan, tepük gibi geleneksel spor dallarının yanında; jimnastik, yüzme, tenis, atletizm, voleybol, basketbol gibi modern spor dallarının ve satranç gibi zekâ oyunlarının millî idealler adına kullanıldığı tespit edilmiştir. Dergide yer alan spor konulu başlıkların içeriklerinde dikkat çekici birkaç nokta daha

vardır. Bunlar arasında özellikle kadının spor yapması ve bedenine bakması meselesi ciddi bir şekilde ve bilimsel bakış açılarıyla yazarları tarafından izah edilmiştir. Bu konuyla bağlantılı ikinci bir mesele de spor kıyafetleridir. XIX. yüzyıldan itibaren Batı'da artmaya başlayan beden fizyolojisi ve eğitimi hakkındaki konular, ne yazık ki Osmanlı Devleti'nin içinde bulunduğu siyasi ve sosyal şartlar nedeniyle yeterince üzerinde düşünülüp bilimsel açılardan ele alınamamıştı. Ancak Cumhuriyet Dönemi'nde özellikle kadın, ulus içinde Türk devrimlerinin yeşermesinde sorumluluklar almış, medeniyet temsilcisi olarak görülüp Batı'ya yakınlaşmak için örnek insan modeli olarak donatılmış ve çağdaş medeniyetlere ulaşmada rehberlik vazifesi üstlenmiştir.

KAYNAKÇA

- (1928-1933). *Muhit Dergisi*. İmtiyaz sahibi ve yazı işleri müdürü: Ahmet Cevat Emre, İstanbul, Beyazıt Devlet Kütüphanesi, Süreli yayınlar bölümü, Demirbaş No. SY374140.
- (1997). Türk sporcuları ile bir konuşma 30.09.1926. *Atatürk'ün Söylev ve Demeçleri*, C. II, (1906-1938), 5. Baskı, 259-263, Ankara: Türk İnkılap Tarihi Enstitüsü Yayınları.
- Ertan, T. F. (1997). Ahmet Cevat Emre ve Kemalizm'de öncü bir dergi: *Muhit. Kebikeç Dergisi*, 17-34.
- Güven, Ö. (1996). Türkiye'de Cumhuriyet döneminde beden eğitimi ve spor öğretmeni yetiştiren okulların eğitimini hazırlayıcı çalışmalar. *Beden Eğitimi Spor Bilimleri Dergisi*, I (2), 70-82.
- Kahraman, Â. (1989). *Cumhuriyete kadar Türk güreşi*. C. 1, Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Mutlu, M. (2020). Beden terbiyesi ve spor hayatında Selim Sırrı Tarcan (1874-1957). *Cumhuriyet Tarihi Araştırmaları Dergisi*, 16(32), 583-615.
- Öztürkmen, A. (2006). *Türkiye'de folklor ve milliyetçilik*. İstanbul: İletişim Yayınları.
- Uyanıker, N. (2019). *Türklerde güreş kültürü ve Kırkpınar güreşleri*. Ankara: Gece Akademi Yayınları.
- Yıldırım, D. (1998). Türk folklor araştırmalarının problemleri. *Türk Bitiği*, 65-74, Ankara: Akçağ Yayınları.

"İyi Yayın Üzerine Kılavuzlar ve Yayın Etiği Komitesi'nin (COPE) Davranış Kuralları" çerçevesinde aşağıdaki beyanlara yer verilmiştir. / The following statements are included within the framework of "Guidelines on Good Publication and the Code of Conduct of the Publication Ethics Committee (COPE)":

Etik Kurul Belgesi/Ethics Committee Approval: Makale, Etik Kurul Belgesi gerektirmemektedir. / Article does not require an Ethics Committee Approval.

Destek ve Teşekkür / Support and Acknowledgment: Beyazıt Devlet Kütüphanesi yetkililerine destekleri için teşekkür ederim. / I would like to thank the authorities of Beyazıt State Library for their support.

Çıkar Çatışması Beyanı/Declaration of Conflicting Interests: Bu makalenin araştırması, yazarlığı veya yayınlanmasıyla ilgili olarak yazarların potansiyel bir çıkar çatışması yoktur. / There is no potential conflict of interest for the authors regarding the research, authorship or publication of this article.

Yazarın Notu/Yazarın Notu: Çalışmada kullanılan matbu derginin Arap harfleriyle basılmış ilk sayıları için Beyazıt Devlet Kütüphanesi'nden verilen dijital görsellerden faydalanılmıştır. / For the first issues of the printed magazine used in the study printed in Arabic letters, digital images taken from the Beyazıt State Library were used.